

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันสินค้าส่งออกที่สำคัญของไทยอันดับหนึ่ง คือ เครื่องอิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วนประกอบ รองลงมาได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้า และสิ่งทอ ซึ่งในหมวดของสิ่งทอนั้น เสื้อผ้าสำเร็จรูปเป็นสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกสูงสุด โดยมีมูลค่าการส่งออกในช่วง 10 เดือนแรกของปี 2542 ประมาณ 83,897.50 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 60.90 ของมูลค่าการส่งออกสิ่งทอทั้งหมด แต่การส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยขยายตัวไม่สม่ำเสมอในระยะที่ผ่านมาเนื่องจากประสบกับภาวะเศรษฐกิจและการค้าของโลกชะลอตัว และประสบภาวะการแข่งขันค่อนข้างรุนแรงกับประเทศผู้ผลิตที่มีภาวะต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าแต่มีคุณภาพใกล้เคียง¹ เช่น จีน อินโดนีเซีย ปากีสถาน และเวียดนาม ขณะที่ประเทศในกลุ่มยุโรปตะวันออกและแอฟริกา ก็เป็นคู่แข่งที่สำคัญเช่นกัน เนื่องจากมีความได้เปรียบทางด้านภาษีอากร ค่าแรงงานที่ต่ำ และระยะทางที่ใกล้กับสหภาพยุโรป นอกจากนี้อุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยยังต้องเผชิญกับมาตรการที่ประเทศต่าง ๆ เริ่มที่จะนำออกมาใช้เช่น กลุ่มประเทศยุโรป สหรัฐอเมริกา จีนได้เริ่มนำมามาตรการตอบโต้ทางด้าน การตลาดมาใช้กับสินค้าไทยโดยจะใช้มาตรการทางด้านภาษีเข้ามาปกป้องสินค้าในประเทศของตนเอง ดังนั้นผู้ประกอบการในประเทศไทยจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาทั้งด้านคุณภาพ และต้นทุนการผลิตให้สามารถแข่งขันกับผู้ผลิตอื่นได้

การประกอบธุรกิจในสภาวะการแข่งขันภายใต้การค้าเสรีจะประสบผลสำเร็จต้องอาศัยการพัฒนาคุณภาพและลดต้นทุนการผลิต ตลอดจนข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชี(Accounting Information) เพื่อสร้างประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการในการที่ได้มาซึ่งข้อมูลและรายงานทางการบัญชีที่ถูกต้อง เนื่องจากผลการดำเนินงานของธุรกิจต่าง ๆ ได้นำมาจากข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีที่เก็บรวบรวมไว้ ทั้งผลการดำเนินงานในอดีตและผลการดำเนินงานในปัจจุบัน ซึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน รายได้ ค่าใช้จ่าย ตลอดจนรายละเอียดของลูกหนี้ เจ้าหนี้สินค้าเหลือ ฯลฯ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความจำเป็นสำหรับการบริหารงาน ดังนั้นข้อมูลสารสนเทศในปัจจุบัน

¹ กนกวรรณ นิลเพชร, “ภาวะการส่งออกสินค้าสิ่งทอ” นิตยสารผู้ส่งออกและผู้บริหาร, ปีที่ 13 ฉบับที่ 297, หน้า 8.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 12

จึงต้องมีความรวดเร็ว ทันต่อเวลา และสามารถจัดทำได้หลาย ๆ รูปแบบขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ใช้ ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีมีความสำคัญต่อผู้บริหารเพื่อใช้ในการบริหารงานของธุรกิจ ทั้งในด้านการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาถึงลักษณะและรูปแบบของข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีที่ใช้ในการวางแผน และควบคุมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการให้มากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาถึงลักษณะและรูปแบบของข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีที่ธุรกิจผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อส่งออกในจังหวัดเชียงใหม่ใช้ในการวางแผนและควบคุมให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ขอบเขตการศึกษา

ทำการศึกษา 14 กิจการ จากประชากรทั้งหมดจำนวน 15 กิจการ³ ของธุรกิจที่ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อการส่งออกที่ได้รับการส่งเสริมจากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ซึ่งขนาดตัวอย่างสำหรับการศึกษาคัดสุ่มประชากร ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ การที่เลือกใช้ตัวอย่างเพียง 14 ตัวอย่าง เนื่องจากมี 1 กิจการที่ไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลได้เพราะกำลังอยู่ในการเปลี่ยนแปลงระบบและเปลี่ยนผู้บริหาร

1.4 วิธีการศึกษาและการเก็บข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) จากตัวอย่างประชากรที่ทำการศึกษาทั้งหมด 28 คน ในการสัมภาษณ์ใช้แบบสอบถามเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ ตัวอย่างประชากรที่ทำการสอบถามและสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ ผู้จัดการหรือเจ้าของ และสมุหบัญชีหรือพนักงานบัญชีที่เกี่ยวข้องทั้งหมดใน 14 กิจการ

1. ผู้จัดการ หรือ เจ้าของกิจการ	จำนวน	14	คน
2. สมุหบัญชี หรือ พนักงานบัญชี	จำนวน	14	คน
รวม	จำนวน	28	คน

³ ศูนย์ส่งเสริมการค้าส่งออกภาคเหนือ เชียงใหม่, รายชื่อผู้ส่งออกสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป.

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)

จากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร วารสาร รายงานต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจัดทำเป็นรายงานการศึกษาในลักษณะเชิงพรรณนา โดยเรียบเรียงจากทั้งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ

1.5 สถิติในการวิเคราะห์

ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการบรรยายลักษณะของตัวแปรในกลุ่มตัวอย่างหรือประชากร วิธีการที่ใช้ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่ามัธยฐาน(Median) ร้อยละ (Percentage)

สำหรับลักษณะคำถามที่มีคำตอบให้เลือก 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย มีเกณฑ์ดังนี้

ระดับความสำคัญ	คะแนน
มาก	3
ปานกลาง	2
น้อย	1

การทดสอบใช้วิธีการคำนวณค่าน้ำหนักเฉลี่ย (Weight Mean Scor : WMS) : ซึ่งมีการคิดคะแนนดังนี้

$$WMS = \frac{3f_1 + 2f_2 + 1f_3}{N}$$

ความหมายของค่าตัวแปรแต่ละตัว

$$WNS = \text{ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย}$$

$$f_1 = \text{จำนวนความถี่ที่ระบุว่ามีเกณฑ์ความสำคัญมาก}$$

$$f_2 = \text{จำนวนความถี่ที่ระบุว่ามีเกณฑ์ความสำคัญปานกลาง}$$

$$f_3 = \text{จำนวนความถี่ที่ระบุว่ามีเกณฑ์ความสำคัญน้อย}$$

$$N = \text{จำนวนตัวอย่างหรือจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

⁴ ดิเรก ศรีสุขุโข และคณะ, การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมกับงานวิจัย.(กรุงเทพฯ: พชรการณ์พับลิเคชั่น,2540), หน้า59.

การแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย เพื่อใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ

ค่าเฉลี่ย	ความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย
2.34 – 3.00	มีเกณฑ์ความสำคัญในระดับมาก
1.67 – 2.33	มีเกณฑ์ความสำคัญในระดับปานกลาง
1.00 – 1.66	มีเกณฑ์ความสำคัญในระดับน้อย

1.6 นิยามศัพท์

ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชี หมายถึง ข้อมูลทางการบัญชีที่จัดทำออกมาในรูปแบบของรายการทางการเงิน เพื่อใช้ในการวางแผน การควบคุม และการบริหารงานของธุรกิจ⁵

การวางแผน หมายถึง กระบวนการซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจการดังนี้

1. การพิจารณาสิ่งแวดล้อมเพื่อหาโอกาสและอุปสรรค
2. การระบุจุดแข็ง และจุดอ่อนขององค์กร
3. การพัฒนาแผนของธุรกิจซึ่งเกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ขององค์กร วัตถุประสงค์ระยะสั้น ระยะยาว แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงาน และการบรรยายความต้องการทรัพยากร และการจัดสรรทรัพยากร
4. การปรับแผนให้ทันสมัยตามกาลเวลาให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงตามจุดแข็งจุดอ่อน อุปสรรค โอกาสและผลลัพธ์ที่ต้องการ การกำหนด(การเลือก)ภารกิจ และวัตถุประสงค์ตลอดจนกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นต้องอาศัยการตัดสินใจ การเลือกระหว่างทางเลือก การปฏิบัติในอนาคตดั่งนั้นแผน (Plan) จะบอกเหตุผล (วิธีการ) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เลือกไว้ การวางแผน (Planning) จะเป็นการสร้างสะพานเพื่อให้เดิน ไปถึงสิ่งที่ต้องการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย⁶

การควบคุม หมายถึง การวัดและการประเมินผลการดำเนินงาน โดยเทียบผลงานที่ทำได้จริงกับแผนงาน หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ การวิเคราะห์และเลือกทางเลือกในการแก้ไขดำเนินงาน

⁵ เน่งน้อย ใจอ่อนนุ่ม และคณะ, การรายงานทางการเงินและระบบสารสนเทศทางการบัญชี, (กรุงเทพฯ: สวทกิจการพิมพ์, 2534), หน้า 354.

⁶ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 9in1รู้เพื่อเรื่องศัพท์ธุรกิจ, (กรุงเทพฯ: วิถีชีวิตพัฒนา, 2540), หน้า 593.

ให้เป็นไปตามแผนงาน รวมทั้งการติดตามผลการแก้ไขการดำเนินงาน การแก้ไขปรับปรุงงานให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริง⁷

ธุรกิจผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป หมายถึง ธุรกิจที่นำผ้าผืน มาออกแบบ ตัดเย็บให้เป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูป

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ทำให้ทราบถึงลักษณะของรูปแบบข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีที่ใช้ในการวางแผน และควบคุมของธุรกิจผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อส่งออกในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปและผู้สนใจสามารถใช้เป็นแนวทางในการประกอบธุรกิจ

⁷ กิ่งกนก พิทยานุคุณ และสุนทรี่ จรูญ, การวางแผนและควบคุมกำไรโดยใช้งบประมาณ, (กรุงเทพฯ: พีลิกส์เซ็นเตอร์ การพิมพ์, 2529) หน้า 4.